

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ พัฒนาการของกลุ่มอาชีพในชุมชนชนบท

ผู้เขียน นางอรุณรัตน์ ยะอนันต์

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสสุวรรณี ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต ดวงสา กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง พัฒนาการของกลุ่มอาชีพในชุมชนชนบท มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา พัฒนาการของกลุ่มอาชีพในชุมชนชนบท ข้อสรุปบทเรียนของกลุ่มอาชีพในชุมชนชนบท ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล โดยการสังเกต สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ข้อมูลได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง จากนั้นได้แยกแยะเป็นหมวดหมู่และ วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำเสนอโดยการบรรยาย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาการของกลุ่มอาชีพหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย เริ่มจากการรวมตัวของชาวบ้านเพียง 3 คน ที่ต้องการหารายได้เสริมหลังฤดูการทำนา ได้เข้าไปทำงานรับจ้างเป็นช่างไม้ที่ร้านขายของเก่า ศิลปล้านนา ศิลปพม่า ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ และมีโอกาสเหมาะสม ได้เรียนรู้งานแกะสลักจากหัวหน้าช่างที่มีความสามารถสูง จนเกิดความชำนาญแล้วรับงานกลับมาทำที่บ้านงานเสร็จแล้วนำส่งกลับไปขายที่ร้านเดิม จากนั้นได้ถ่ายทอดให้กับลูก ๆ เครือญาติ และเพื่อนบ้านตามสายสัมพันธ์ของแต่ละคน เกิดการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมที่แน่นแฟ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับศิษย์ เพื่อนร่วมงาน กลุ่มครอบครัว เครือญาติ และระหว่างกลุ่มผู้ผลิตกับผู้ซื้อ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายนอกชุมชน มีการแลกเปลี่ยนซื้อขาย เกิดเป็นระบบตลาด มีช่องทางการจำหน่ายหลายช่องทางทั้งในและต่างประเทศ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย เนื่องจากกลุ่มได้ผลิตตามความต้องการของลูกค้าแต่จะคงความเป็นเอกลักษณ์ไว้ การดำเนินงานของกลุ่มประสบผลสำเร็จจนกลายเป็นกลุ่มทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ สมาชิกมีการกินดี อยู่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

2. ข้อสรุปบทเรียนของกลุ่มอาชีพหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย กลุ่มได้เรียนรู้ว่า ผู้นำกลุ่มควรเป็นผู้นำตามธรรมชาติ เนื่องจากเป็นการทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจทั้งสองฝ่าย กลุ่มต้องอยู่ร่วมกันตามแนวราบ ไม่มีโครงสร้าง ไม่มีกฎเกณฑ์ และเพื่อให้มีพลังการทำงานที่เข้มแข็ง กลุ่มควรเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางสังคมให้เป็นเครือข่ายที่แน่นหนา มีการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และกลุ่มต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ความสำคัญต่อการสืบทอดอาชีพแกะสลักสู่รุ่นต่อไป นอกจากนี้กลุ่มต้องให้ความสำคัญกับการตลาดเพราะการตลาดเป็นหัวใจของกลุ่มเศรษฐกิจ ควรผลิตสินค้าให้มีความหลากหลายตรงกับความต้องการของลูกค้า แต่คงความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มไว้ และเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มให้เข้มแข็ง สมาชิกกลุ่มทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มและรู้จักพึ่งตนเองให้มากยกเว้นเรื่องที่เกิดความสามารถที่กลุ่มจะทำได้ จึงควรขอรับการช่วยเหลือจากภายนอก สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้กลุ่มได้ค้นพบว่า เป็นปัจจัยเงื่อนไขที่ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบผลสำเร็จ จนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ

Thesis Title Development of an Occupational Group in a Rural Community

Author Mrs. Aroonrat Ya-Anun

Degree Master of Education (Nonformal Education)

Thesis Advisory Committee

Assoc.Prof.Dr.Chukiat Leesuwana Chairperson

Assist.Prof.Dr.Dusit Duangsa Member

ABSTRACT

The objectives of this research, namely, Development of an Occupational Group in a Rural Community, were to study the development of an occupational group in a rural community, and summary lessons learnt from such occupational group. The qualitative research method was applied to study in the field on this topic. The data were collected by the use of observations and interviewing the key informants. The collected data were examined, then, identified according to the issues and grouped for further analyses according to the research objectives.

The research results were as follows.

1. The development of an occupational group of handicrafts at Ban Tawai, Hang Dong district, Chiang Mai province was started by 3 people, who needed to earn supplementary income after their harvesting season. They went to work as a group of carpenters at a Burmese and old Lanna style antiques selling shop in Muang district of Chiang Mai province. When there was a good opportunity, they learnt the arts and crafts from the head of the highly skillful craftsmen of the shop until their skills were developed. They returned home with their crafting work as employed by the shop, and sent the ready crafted works back as good products.

They transferred the know-how skills to their children, cousins and, then, other neighbors with different relations. The knowledge and learning exchanges were generated within and across the villages, between teachers and nonformal

education students, neighbors, family groups, peers, and cousins, and even between buyers and sellers. Therefore, a learning network was developed, resulting in a further development of marketing system with domestic and international channels. Various kinds of wood carving products were produced responding to the marketing and customers' needs, but still maintaining the identity of the community products. The group's work led the community to a successful business center in this field, resulting in a good quality of life, better living, self-reliance and strength community.

2. The summary lessons learnt from the occupational group of handicraft at Ban Tawai could help the craftsman group realize that the group leader should be in a natural manner. Working together should be based on a mutual help with full intension without any structure, rules neither regulation in order to get strong group work and related networking. They also learnt that self-reliance and mutual helps should have a learning exchange on arts and crafts continuously from one generation to the others. The group should give an importance to marketing, as it was the core of economic system. They should produce various types of products, but maintain the group's identity. The group's capacity and potentiality should be developed further and stronger, in which the activities should be participated by the members with more self-reliance, except the over capacity matters. Then, the external help could be called upon for such solving matters. The group gave a summary that those above-mentioned became the main factors resulting in the group work success with good reputation and acceptance of both domestic and overseas people.